

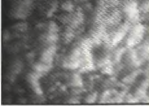
Hemel boven Haarlem-Noord, gefotografeerd door de auteur vanuit het raam van zijn studeerkamer.
Datum: 30 oktober 1997, tijdstip: 10.15 uur.

Lucht

Jaap Boerdam

Niemand heeft ooit een sociaal proces gezien. Daar heeft Goudsblom gelijk in. Maar als je op je rug in het gras gaat liggen, kom je toch dicht in de buurt. Kijk maar eens. Wat een prachtig *tableau vivant* vormen de wereldomspannende figuraties die zich daarboven opstapelen tegen het uitspansel! Hoewel voortgedreven in de eeuwige maalstroom van de tijd, verschijnt iedere wolkenlucht toch als een uniek kader van rust en harmonie op ons netvlies.

Maar slechts voor even. Wie langer kijkt, ziet het aan de randen kolken en stromen. Hij ziet de hoge en de lage luchten en de verschillende tempo's waarin zij bewegen, hij ziet de thermiek en hij ziet, zeker in Nederland, de machtsbalansen tussen de drukgebie-

den voortdurend heen en weer gaan. De patronen van ontvouwing en inkrimping waarin dit gebeurt liggen vast, maar de specifieke vorm die zij aannemen is steeds weer het verrassende resultaat van de atmosferische interdependentie van het moment.

Kortom, de hemel vormt, ook voor sociologen, nog steeds de helderste spiegel van het leven op aarde. Tenminste, overdag.

Wie 's nachts naar het zwarte gat gaat liggen staren verdwijnt in zo'n onmetelijk lang ontwikkelingsperspectief dat het zicht op wat de mensen bezighoudt voorgoed verloren raakt.